

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6. poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 50.

Ljubljani v sredo 2. marca 1892.

Letnik XX.

Vabilo na naročbo.

S 1. marcem pričnjenja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. Četrt leta 3 gld.
Pol leta 6 „ Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja:

Vse leto 15 gld. Četrt leta 4 gl. — kr.
Pol leta 8 „ Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravištvo „Slovenca“.

Celovski mestni zastop pa slovenščina.

Iz Celovca, 29. febr.

Na priziv našega vrlega „Kat. pol. in gospod. društva za Slovence na Koroškem“ do c. kr. deželne vlade koroške*), v katerem prizivu se odbor pritožuje zoper zahtevo mestnega zastopa celovškega, da se morajo slovenskim vlogam dodajati nemški prevodi, — ter zahteva, naj se slovenske vloge tudi slovenski rešujejo, došel je društvu od našega mestnega magistrata z dné 10. februarja, št. 1982, naslednji (nemški) odlok koroške deželne vlade:

„C. kr. deželni predsednik, Koroško.

Štev. 153/praes.

Mestnemu magistratu v Celoven.

Z odlokom tamošnjega urada z dné 5. januarja t. l., št. 18.034, se je zahtevalo od načelnštva „Kat. pol. in gosp. društva za Slovence na Koroškem“, sklicevaje se na sklep mestnega odbora ce-

*) Glej „Slovenec“ št. 20 z dné 26. januarja t. l.

lovškega z dné 22. decembra l. l., naj društvo svoji v slovenskem jeziku spisani vlogi, predloženi dné 4. decembra 1891, št. 16.761, dodá nemški prevod.

Zoper ta odlok je izročilo društveno načelnštvo v pravočasnem roku priziv, v katerem zahteva, naj se razveljavi odlok, zoper katerega se pritožuje, in naj se mestnemu magistratu zaukaže:

1. da mora brez pomisleka sprejeti slovensko vlogo, predloženo dné 4. decembra 1891, številka 16.761, in

2. to vlogo rešiti v slovenskem jeziku.

C. kr. deželna vlada ustreže temu prizivu in zaukaže mestnemu magistratu, naj brez obotavljanja sprejme to vlogo ter jo stvarno reši. Kajti visoko c. kr. ministerstvo notranjih zadev je izreklo z odlokom z dné 9. septembra 1890, št. 17.917, z ozirom na člen 16. postave z dné 5. marca 1867, drž. zak. št. 18, da se z zahtevo mestnega magistrata celovškega do načelnštva večkrat imenovanega društva, naj slednje svojim slovenskim vlogam dodaja nemške prevode, prelamlja člen XIX. drž. osnovnih postav z dné 21. decembra 1867, leta, drž. zakonik št. 142. To pa zato, ker je slovenščina v vojvodstvu Koroškem in posebej v dež. stolnem mestu Celoven, v katerem je po ljudskem štetju leta 1880 zastopana po več nego 3-5% domačega prebivalstva, v deželi navaden jezik. Zaradi tega ima po navedenem členu drž. osnovnih postav mestni magistrat kot politična oblast prve stopnje dolžnost, v slovenskem jeziku spisane vloge brez obotavljanja sprejemati in stvarno o njih obravnavati.

Kar se pa tiče zahteve, naj se reši večkrat omenjena vloga v slovenskem jeziku, se c. kr. deželna vlada v to zadevo ne spušča, ker to vprašanje ni bilo predmet odloku mestnega magistrata z dné 5. januarja t. l., št. 18.034, torej tudi ne more biti predmet proti temu vloženemu prizivu.

Proti tej razsodbi se sme načelnštvo „Katol. pol. in gospod. društva za Slovence na Koroškem“

v času štirih tednov pritožiti na c. kr. ministerstvo notranjih zadev.

Celovec, dné 9. febr. 1892. leta.

Č. kr. deželni predsednik:

Schmidt, I. r.

S to razsodbo deželna vlada ni povsem ustregla niti celovskim mestnim očetom, niti našemu političnemu društvu. Slednje je na zgornji odlok že dné 16. februarja t. l. zopet neustrašeno in jasno odgovorilo z naslednjim novim, krepkim (slovenski pisanim) prizivom na vis. c. kr. ministerstvo notranjih zadev:

„Slavni magistrat!“

Proti naredbi c. kr. deželne vlade od 9. febr. 1892, št. 153, nam naznanjeni z odlokom od 10. febr. 1892, št. 1982, se

pritožuje

podpisano društvo o pravem času tako-le:

Visoka c. kr. deželna vlada misli, da se društvo ne more pritožiti proti odloku od 5. januarja 1892, št. 18.034, tudi v tem oziru, da je bil ta odlok pisan v nemščini, ker to vprašanje ni bilo predmet dotičnega odloka.

Ze v naši pritožbi proti tu-uradnemu odloku od dné 3. junija 1890, št. 6671, zahtevali smo slovensko reševanje naših prošenj; tudi takrat je c. kr. visoka vlada izrekla, da to vprašanje ni bilo predmet dotičnega magistratnega odloka.

Vedno se pa ne damo odvracati na ta način, ker je naše načelo: „Clara pacta, — boni amici.“

Mi hočemo, da se stvar konečno reši, naj pride tudi stvar do najvišjega pristojnega sodišča; mi ne bomo odnehal, dokler se nam ne prizna naša zakonita pravica.

Visoka vlada se sama sklicuje na člen XIX. drž. temeljne postave od 21. decembra 1867, št. 142 drž. zak., ki ukazuje, da so vsi jeziki ravnopravni. Ta ravnopravnost pa tudi zahteva, da se rešujejo vse vloge, ki so pisane v tem ali onem deželnem jeziku, tudi v onem istem jeziku.

LISTEK

Utopljenec.

Francoški spisal Guy de Maupassant.

II.

Kake štiri leta pozneje, odkar je izginil Paten, upala si je Dezira zopet na dan ter šla po sosednji ulici do hiše nedavno umrlega starega kapitana, kjer se je isti dan vršila javna dražba njegovega imetja.

Ko je ona došla, prodajali so ravno lepo zeleno papigo, ki je s čmernimi in nemirnimi očmi gledala na okoli stoječe.

„Tri franke!“ — klical je prodajalec: „ptica, ki zna lepo govoriti, za tri franke, kedo jo kupi?“

Neka znanka sune vdovo Patenovo v komolec ter ji reče: „Kupite lepega ptiča vi, ki ste bogati in sami. Delal vam bo veselo družbo. Take ptice sicer ne dobite tudi za trideset frankov ne. Sploh pa jo vsak dan lahko prodaste za dvajset ali petindvajset frankov.“

„Štiri franke, štiri franke, gospoda, kedo da da več,“ ponavljal je prodajalec. „Papiga poje kakor slavček in govori lepše nego advokat. — Štiri franke, kedo ga kupi?“ —

Dezira je ponudila še pet centimov, in njena je bila ptica. Doma pa je vdova odprla kletko, da bi dala jesti papigi. Toda ptica jo je tako občutljivo zgrabila s kljunom, za palec, da je potekla kri. „Oj, kako hudobna si! — pokarala jo je vdova. Drugo jutro se Dezira vsa prestrašena vzbudi. Zdelo se ji jo, da je prav natanko slišala glas svojega moža kriččega:

„Ali ne boš vstala, ti prokl...?“

Od strahu skrije žena glavo pod odejo, navajana preje skozi deset let vsako jutro slišati teh šest besed kot jutranji pozdrav od svojega mož

To je polovičarstvo, ako je magistrat le primoran, sprejemati slovenske prošnje, ne jih pa tudi reševati v slovenščini.

Ker je bil odlok sl. magistrata pisan v nemščini, imeli smo pravico, pritožiti se.

Obžalujemo tudi, da je visoka vlada sama prezrla našo prošnjo, ter nam ni poslala rešitve našega priziva v slovenskem jeziku; tudi to je proti ravnopravnosti. Naš poslovni jezik je slovenski jezik, to stoji v naših pravilih, katera je visoka vlada sama potrdila. Čudno je, da visoka vlada noče jasno izreči, mora li naše slovenske vloge slovenski reševati, ali ne. Ako imamo po postavi prav, naj se to brez strahu izreče; ako pa nimamo prav, naj se nam naznani, da si bomo vedeli pomagati, ali pa da bomo za vselej o tej reči molčali.

Prosimo:

„Slavni magistrat naj blagovoli to pritožbo predložiti visokemu c. kr. ministerstvu za notranje zadeve, katero je prošeno, da jo usliši in vendar že konec stori večnim pritožbam.“

V Celovcu, dne 16. februarja 1892.

(Podpisi.)“

Pa tudi naši p. i. mestni očetje so si mislili: „justament nit!“, ker jim noče v glavo, da bi naj na magistratu „nemškega“ Celovca na slovenskih tleh sprejemali slovenske vloge! Zato so v svoji seji dne 28. febr. t. l. iz nova ropotali in sklepali v tej zadevi, ter slovesno sklenili, da se zopet pritožijo na ministerstvo notranjih zadev, o b j e d n e m pa že tudi na najvišje državo sodišče!!

Ne mara jim še ne zadošča, da so se že neštivilokrat blamirali in še svojim „nemštvom“ pozébli pri najvišjih uradih. Kajti ministerstvo za notranje zadeve je že enkrat (kakor je razvidno tudi iz navedenega odloka dež. vlade) razsodilo, da mora mestni magistrat brez ugovora sprejemati slovenske vloge!! Sedaj ministerstvo pač ne bode moglo drugače razsoditi nego i. 1890.; saj menda veljajo vendar še iste postave!

Vis. upravno sodišče je tudi lani dne 4. julija razsodilo, da mestni magistrat kot politična oblast prve stopnje sploh nima pravice pritoževati se zoper odloke deželne vlade ali ministerstva!! Gledé na vse to slavnim mestnim očetom že danes moremo od srca čestitati na sijajni blamaži, ki jim ne more oditi!

Neustrašenim prvoboriteljem, vrlim narodnjakom katol. političnega društva, ki bijejo toliko odločno in krepko trpko borbo za pravice mile materinščine, kličemo od srca!

Slava! Vztrajno naprej! Per aspera ad astra!

△

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. marca.

Notranje dežele.

Državni zbor se zopet snide dne 26. aprila in bode zboroval do 21. maja. V tem kratkem času bode rešil predloge o dunajskih prometnih napravah, potem pa v prvem branju davčno reformo in vrenje valute.

je čul te besede, ko je Paten kričal skozi vas in naučil se jih je. Iznenadena, ozrla je tudi vdova na ptiča. A oko njeno po tolikih poskušnjah ni bilo več jasno; mrak je otemnil njenega duha.

Vdova je mislila in bila je trdno prepričana, da se je vrnil njen mož ter se izpremenil v papigo, da bi jo z nova mučil ter proklinjal od jutra do večera, namesto da bi jo pobijal, kljuval jo bo v palec ter jo obšipal s psokami v zasnehi vsem sosedom.

Urno Dezira odpre kletko, zgrabi z obema rokama ptico, ter raztrga na drobne kosce njeno telo, pokrito s svetlim zelenim perjem. Papiga je seveda takoj preminula. — Dezira pa pobere raztrgane kose, zavije jih v robec, beži z doma proti morju, ter jih vrže med peneče se valove. Na to se vrne domov, poklekne poleg kletke ter s solzami v očeh prične moliti, proseč Boga odpuščanja za svojo pregreho.

Ne znaš? Moraš!

Na levem bregu Nilovem med slapovi med Asuvanom in Hartumom, na kraju Sahare, je Dongola, imenitna zato, kjer je tukaj razkrižje v Sudan in bogati Darfur — Dongola je takorekoč ključ do teh krajev. To je bilo že daro znano; zato je bila tu od nekdanj četica egiptovskih vojakov s par topovi

Tirolsko. Konservativni italijanski poslanci so izjavili v „Voce Cattolica“, da se bodo držali katoliškega programa, karovati verske interese v prvi, narodne in gnotne koristi pa v drugi vrsti. Zaradi tega se udeležé sej, v katerih se bode razpravljalo o verskih zadevah, drugih sej pa se ne udeležé, dokler se bodo tudi drugi poslanci držali abstinenčne politike. Pri posvetovanju o šolski predlogi bodo potem takem gotovo tudi italijanski konservativni poslanci navzoči. Vlada ne more pričakovati, da bi prodrla s kako predlogo, za katero se ne izreko tudi škofje.

Češko. Mladočehi ne opusté nobene prilike za agitacije. Tako sé govorí, da mislijo v češkem deželnem zboru letos zopet predlagati, naj se sklene na cesarja prošnja, da se dá kronati za kralja češkega. Sami dobro vedo, da s takim predlogom ne proderó, ker veleposestniki pri teh razmerah gotovo ne bodo glasovali za tako adresu. Brez sodelovanja plemstva gotovo Čehi ne dosežejo kronanja češkega kralja. Mladočehi so pa nedavno še zabavljali proti veleposestnikom, sedaj pa hočejo, da bi jih podpirali. Sploh pa tudi ni misliti, da bi se tako važna stvar mogla izvršiti proti volji Nemcev. Poprej se mora narediti sprava med obema narodnostima in potem se bode dalo kaj tako važnega doseči. Ker pa Mladočehi drugače delajo, je dokaz, kako malo so resni politiki. Če veleposestniki in Staročehi ne bodo glasovali za njih adresu, bodo jih zopet po listih in shodih proglašali za izdajalce naroda. Dru zega namena itak nima.

Mladočehi. „Narodni Listy“ so sedaj sprožili novo misel, da bi Mladočehi posnemali v svoji politiki socijaliste. Kakor socijalisti prirejajo demonstracije dne 1. maja, tako naj bi Mladočehi demonstrirali dne 12. septembra ob obletnici reskripta, kateri so nekdanj Čehi tiskali na mehek papir. Ta dan naj bi prirejali shode, na katerih bi sklepali resolucije za nezavisnost dežel češke krone. Stakimi demonstracijami bi Čehi pač ničesa ne dosegli, kakor tudi socijalisti od demonstracij dne 1. maja nima jo pokazati nobenih uspehov. Take demonstracije bi imele pač le namen, malo prikriti nevspehe mladočeške stranke v parlamentu. Služile naj bi Mladočehom za agitacije. Na njih bi lahko z govori slepili narod. Sicer pa naj si Mladočehi mislijo, da se tudi s takimi sredstvi ne bodo dolgo obdržali.

Vnanje drzave.

Sveti stol. Kardinali so včeraj častitali papežu k rojstnemu dnevu dne 2. marca in k obletnici kronanja dne 3. marca z ozirom na to, da je danes pepelnica. Govoril je kardinal Monaco La Valletta, ki je rekel: Sveti kolegij je napolnjen s hvaležnostjo, da je Bog milostljivo dal papežu zdrav ušakati današnji dan. Proslavljal je dela, s katerimi je papež Leon XIII. letos poveljčal svoj pontifikat. Omenil je, da se je Inocenciju III. postavil spomenik v Lateranu in izrekel nado, da bode papežu Leonu XIII. dano videti v popolnem sijaju v slavo cerkvi in blagostanje človeštvu vresničene ideje, ki so navduševale in s sveto gorečnostjo napolnjevale Inocencija III. Papež je odgovoril, da je sprva hotel svojemu velikemu predniku postaviti častni spomenik v Perugi-j, kjer ga je Bog poklical na boljši oni svet. Pozneje se mu je zdel Lateran, kjer je Inocencij III. imel svetovno-zgodovinski zbor, kateri je cerkvi in državam pokazal nova pota, dostojnejši kraj za ta spomenik. Tako stoji sedaj v lateranski cerkvi spomenik kot znamenje boja za neovrgljive božje postave. Ideje, katere so navduševale Inocencija, bile so, v kolikor se tičejo osvobodjenja svete dežele, izraz onega mistično za vero gorečega časa, kolikor se pa tičejo nezavisnosti cerkve,

so pa izraz božje resnice. Za ravno ta smoter se poteguje tudi on (Leon XIII.), če tudi morda ne s tako delavnostjo, ali z isto gorečnostjo. Ta naloga je dandanes težka. Za časa Inocencija je vera bila še glavna opora duševnega življenja, dandanes je pa vera otemnela in kakor se kaže, družbene naprave nima jo drugega namena, da zatirajo kristijanski duh in izbrisujejo ime Kristusovo. Toda cerkev ima moč, ki bode premagala vse ovire. Tem hušji bode boj, tem lepša bode zmaga. Končal je papež z zagotovilo, da hoče dalje hoditi po naznačeni poti in bode sveti nalogi posvečeval ostanek svojih močij.

Bolgarija. Vladni listi naravnost dolže rusko diplomacijo, da je kriva Vulkovičevega umora. Ko Rusija s postavnimi sredstvi ni mogla Bolgarije

navajajo mnoge reforme. Skrbeti hočejo za boljše razsvetljavo mesta in dobro vodo, boljše delavske stanovanj, premožnejše stanove pa bolj pritegniti k davčnim bremenom. Konservativci pa dosedaj še niso dosti razširili agitacije. Pričakovati je burne volilne borbe, ker bode izid teh volitev gotovo vplival na občne volitve za parlament.

Izvirni dopisi.

Iz Solnograda, 28. februarja. (Slavnostni zbor. — Važen predlog.) Vsako leto, ko praznujemo svečnico, zberó se v stari škofovski stolici sv. Ruperta odposlanci iz raznih avstrijskih dežel, da se posvetujejo o izvršitvi velevažnega podjetja: o ustanovitvi katoliškega vseučilišča. — Ni brez pomena, da se glavno zborovanje vrši baš ta dan. Praznik nazivljem svečnico, festum luminum, što in sto svetil gori po cerkvi in izpred oltarja se žuje zopet in zopet odmev veličastnega Simeonovega speva: „Lumen in revelationem gentium“. Kako lepo kaže vse to pomen katoliškega vseučilišča! Njemu bode naloga, preganjati temo zmot novodobnega paganstva. Vsem narodom avstrijskim, dasi različnim po jeziku in svojstvih, bode ondi vzšla luč prave krščanske prosvete. Lumen in revelationem gentium!

Najbolj je vzbujala zanimanje na letošnjem glavnem shodu občna zaveza vseh avstrijskih bogoslovcev, ki so si podali roke v složno delovanje za katoliško stvar. Govorniki so drug za drugim naglašali veliki pomen, ki ga ima ta zaveza ne le gledé naprave vseučilišča, temveč tudi gledé vzajemnega delovanja avstrijskega duhovstva. Če bode nahušena mladeniška srea negovala to idejo, potem pač ne more izpodleteti podjetje, niti se ne bodejo mogli ponasati naši protivniki z zmago!

Preč. g. o. Henrik pl. Abel iz družbe Jezusove je v mojsterskem govoru narisal pomen katoliškega vseučilišča za posamezne družine, človeško družbo, cerkev in državo. Pokazal je, da ima biti bodoča univerza, ki bode zasopala enakopravnost, neko središče med mnogojezičnimi narodi avstrijskimi. Tamkaj se bodo učili spoštovati in ljubiti vsak svoj narod, učili se bodo pa tudi bratske ljubezni med seboj, zavedali se celokupnosti. Živa vera in bratska ljubezen bodeja spajali avstrijske narode v jedno veliko družino. Jednota v mnogoličnosti, mnogoličnost v jednoti, to je katoliška ideja, to mora biti pa tudi ideja Avstrije. In kakor je katoliški cerkvi zagotovljen obstanek do konca sveta, bode tudi Avstrija, držeč se katoliških načel, krepko vztrajala sredi viharjih bojov. „Austria erit in orbe ultima!“ Živahno odobravanje je sledilo krepkim besedam govornikovim.

Iz poročila centralnega odbora omeniti moram zlasti predlog preč. g. o. W. Hauthaler-ja, ki utegne biti velike važnosti za daljni razvoj podjetja. „Gledé na to,“ tako se je glasil, „da je do sedaj nabranih že več kakor 100.000 gld. in so letni stroški za vseučilišče preračunjeni na 120.000 gld., dalje gledé na to, da je poslopje za vseučilišče že pripravljeno in bi ne bilo treba nikakih družih stroškov, razven onih 120.000 gld. na leto, stavi centralni odbor predlog, naj se zagotové dohodki v tej svoti potom subskripcije. Ako se to posreči, potem nič ne zadržuje otvoritve katoliškega vseučilišča in bi se pričela predavanja na pravoznanski in modroslovni fakulteti že z ač etkom šolskega leta 1893.“

Torej 120.000 gld., to je oni punctum saliens, okolu katerega se bode vrtilo sedaj vse delovanje. Ako katoliška požrtovalnost zmoro to svoto, potem je podjetje srečno dovršeno, vseučilišče zagotovljeno. — Vsled tega je razposlal predsednik centralnega odbora, knezonadškof Janez Ev. Haller, iz nova vabila na razne strani, pozivljajoč katoličane avstrijske, da se mnogobrojno udeležé subskripcij. Katoliki avstrijski, tako slove nekako poziv knezonadškofov, vzvišenemu in velekatoliškemu podjetju žrtvujemo svoje moči! Neprecenljive važnosti je za utrditev habsburškega prestola, za cerkev in državo, za občno človeško družbo, za časni in večni blagor človeški. Pridite torej in pomagajte graditi prosto katoliško vseučilišče!

Vsaka oseba, vsako društvo, ki se s podpisom zaveže plačevati skozi 10 let letnino desetih goldinarjev (v desetih letih — 100 gld.) postane v smislu § 2. društvenih postav dobrotnik; kdor plačuje deset let po 50 gld., velja za ustanovnika, in kdor se zaveže plačevati vsako leto po 100 gld., bode vštét med pokrovitelje in bode imel vse tiste pravice, katere mu prisoja § 4. društvenih postav.

— Na ta način je mogoče vsacemu tudi z manjšimi svotami zdatno pospeševati velevažno stvar. Upamo, da bodo besede prevzvišenega vladike našle odmev tudi po Slovenskem. Duhovski krogi so tudi že pri nas z zanimanjem začeli zasledovati to podjetje. Bodoči katoliški shod v Ljubljani bode pač tudi tu užgal luč spoznanja in nahušil srea, da mi Slovenci ne bodemo zadnji v mogočem zboru avstrijskih narodov, ki hité graditi spomenik katoliške zavesti in avstrijskega domoljuba. „Vse za vero, dom, cesarja,“ bilo je že od nekaj naše geslo. To podjetje ima čisto verski značaj, je patrijotičko delo in bode neizmerne koristi za versko-narodni razvoj milega nam naroda. Torej pridružimo se našim somišljenikom in z „združenimi močmi hitimo graditi poslopje, posvečeno veri in vedi!

Slovstvo.

Mil. gospod prošt dr. L. Klofutar je te dni svetu podal prelepo knjigo v latinskem jeziku: „*Commentarius in Evangelia s. Marci et s. Lucae*“, t. j. učeno razlogo evangelijev sv. Marke in sv. Lukeža, 304 stranij v osmerki.

Ta dva komentarja se naslanjata na starejše komentarje istega veleučnega g. pisatelja, namreč v evangelij sv. Janeza (leta 1862) in v sv. Mateja (leta 1866) ter v pismo sv. Pavla do Rimljanov (leta 1880). Razlaga je vseskozi kratka, jedrnata, vendar pa dovolj jasna in natančna.

Natisnila je knjigo „Katol. tiskarna“ v Ljubljani na ličnem papirju jako razločno in pravilno, če tudi je med latinskim tekstom mnogo grškega s tankimi in zavitim naglasi, opuščaji in „spiritus“-i. — Dobiva se knjiga pri mil. g. pisatelju in v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani, pa pri knjigotržcu H. Kirsch-u na Dunaju, izvod po 2 gld.

Ko javljamo svetu novo delo učenega gospoda pisatelja, mu ob enem najsrčneje čestitamo na lepem plodu domače bogoslovske vede ter se mu v imenu njegovih premnogih čestilcev ob enem iskreno zahvalimo za dragoceni dar duševnega njegovega truda z željo, da mu ostane duh še dolgo tako čil in krepak, kakor se nam kaže v omenjeni knjigi!

Veleučeni gosp. prošt je bil učitelj skoro vseh sedaj službujočih kranjskih duhovnikov; po svojih knjigah je bil in je učitelj mlademu duhovniškemu naraščanju daleč na okrog po Avstro-Ogerskej in Laškej. Brez dvoma se bo našlo torej tudi za to njegovo knjigo veliko število kupcev in čitateljev in tako bode ostal mil. g. pisatelj — nekaj ljubeznjivi učitelj po osebi — še dolgoletni učitelj po knjigi.

Dr. F. L.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. marca.

(Deželni zbor kranjski) ima prvo sejo jutri ob 11. uri. Pred zborovanjem bode ob 10. uri v stolni cerkvi slovesna velika sv. maša.

(Gangl — umobolen.) Velika nesreča je zadela genijalnega domačega umetnika g. Alojzija Gangla: postal je bolan na umu. Pred dobrim tednom smo imeli priliko govoriti z njim o njegovem velikem kipu, katerega je izdelaval za pročelje deželnega gledišča, in tedaj se nam je zdelo vedenje njegovo jako čudno. Eno in isto stvar je trdil najmanj desetkrat, dasiravno mu ni ugovarjal nihče. A ker so sploh umetniki čudni možje, nismo mogli sumiti, da se temu marljivemu in nadarjenemu umetniku bliža grozna nesreča, katere zadene posredno tudi našo, na umetnikih itak borno domovino. V ponedeljek zjutraj so Gangla odpeljali v bolnišnico, od tod pa v deželno blaznico na Studencu. Kakor sodiijo zdravniki, je malo upanja, da bi okreval. Delo njegovo je do polovice gotovo.

(Dolenjska železnica.) V kratkem se oddado stavbe za progo Ljubljana-Kočevje; na progi Grosuplje-Novomesto se vsled neugodnega vremena še ni mogel vršiti politični obhod, ker pa se kmalu zgodi. Naipozneje meseca maja se prične grajenje, ker obe progi morata biti gotovi do 16. januarja l. 1894. Pri tem delu bode dobilo na tisoče delavcev zaslužka in reči smemo, da se bode v deželi izvelo nekaj milijonov. Naj torej naši ljudje porabijo to priliko, da ne bodo zopet tuji z juhe posneli cinkov, domačinom pa pustili kropa. V tem oziru naj store svojo dolžnost tudi podjetniki.

(Vincencijeva družba) praznuje prihodnjo nedeljo, dné 6. t. m., svoj društveni praznik s službo

božjo in skupnim sv. obhajilom ob 7. uri zjutraj v Marijanišču. Pop

bil udan pijači in v pijanosti navadno pretepal svojo marljivo ženo. Dne 19. oktobra je zahteval od žene nekaj soldov za žganje. Ker mu žena noče dati, zgrabi matiko in jo tako silno udari po glavi, da je čez nekaj tednov umrla. Zatoženec je bil obsojen na osem let težke ječe, vsak mesec poostrene s postom, dne 19. oktobra vsakega leta pa še s temnico in trdim ležiščem. — Včeraj je bil 16letni Janez Prestor iz kranjskega okraja zaradi težke telesne poškodbe in tatvine obsojen na sedem mesecev težke ječe, Josip Bizjak zaradi tatvine pa na 2½ leta.

Telegrami.

Atene, 1. marca. Kralj je zahteval od Delyannisa, da se odpove. Ministri pa so sklenili, da ne odstopijo. Ker je Trikupis odklonil sestavo vlade, prevzel je to nalogo Konstantopulos. Zbornica je dosednji vladi izrekla zaupanje. Velika množica je razgrajala pred kraljevo palačo. Delyannis je iz zbornice gredeč nagovoril množico, da se zanaša na narod in ne odstopi.

Atene, 1. marca. Zbornica je odložena do 6. aprila. Ker je zbornica Delyannisu izrekla zaupnico, bode gotovo razpuščena. Kralj je izrazil generalu Mavromichalisu zahvalo, da je naredil red z vojniki.

London, 1. marca. Iz St. Jeana na Novi Fundlandiji se poroča, da je vihar iznenadil 200 ribičev, od katerih jih 150 pogrešajo.

Tuji.

29. februarija.

Pri **Maliču**: Willmes, Kleiber, zasebnika; Gironcoli, Janeba, Hamerwald, Steeg, Schönaug, Dubsy, potovalec, z Dunaja. — Kroschl, potovalec; Kaumberger, knjigovodja, iz Gradea. — Stefani, stavbeni podjetnik, s soprogo, iz Trsta. — Trautvetter, c. in kr. stotnik, iz Trbiža. — Fürth, potovalec, iz Budejvice.

Pri **Stona**: Hauzendorf, Wigidak, potovalec; Rudolf, nadporočnik; Liller, Bartl, Schlesinger, Epstein, trgovci, z Dunaja. — Fischer, trgovec, iz Budimpešte. — Haupt, trgovec, iz Cvitave. — Grof Galler, stotnik, iz Gradea. — Kowitz iz Zagreba.

Pri **Južnem kolodvoru**: Gallo iz Italije. — Trevn, trgovec, z Jesenice.

Pri **avstrijskem caru**: Stanich iz Poreča. — Schinlich in Glogaschek iz Bele Peči. — Bauer, urar, iz Nemčije. — Stadler, trgovski pomočnik, iz Malborjete.

Pri **Virantju**: Buda, logar; Miklav, hišni posestnik, z Celovea. — Lesjak in Eržen iz St. Vida.

Tržne cene v Ljubljani

dne 2. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenič. hktl.	8 70	Špeh povojen, kgr.	62
Rež,	6 80	Surovo maslo,	65
Ječmen,	4 40	Jajce, jedno	2
Oves,	3 9	Mleko, liter	8
Ajda,	6 46	Goveje meso, kgr.	62
Proso,	5 15	Telečje	58
Koruza,	5 10	Svinjsko	48
Krompir,	2 50	Koštrunovo	42
Leča,	12	Pišance	60
Grab,	11	Golob	22
Fižol,	9	Seno, 100 kgr.	1 87
Maslo, kgr.	85	Slama,	2 14
Mast,	64	Drva trda, 4 mtr.	7
Špeh svež,	50	" mehka,	5

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v 1907
opazovanja		barometra v mm	toplomera po Celsiusu		
7. u. jut.	730 0	14	brezv.	megla	0-00
12. u. pop.	728-4	5-4	"	jasno	
9. u. zveč.	727-8	4-6	sl. zap.	oblačno	

Srednja temperatura 3-8°, za 2-2° nad normalom

Zahvala.

Dasi so se objavila že po vseh slovenskih listih obširnejša poročila o slavnosti Bleiweisovi, katero je priredilo akad. društvo „Slovenija“ v 8. dan svečana t. l., vendar si šteje odbor označenega društva v prijetno dolžnost, tem potom se javno zahvaliti vsem p. n. damam in gospodom za prepirajno sodelovanje, posebno opernemu pevcu gosp. J. Tertniku, gosp. stud. iur. J. Macčku, mešanemu zboru slovenskega pevskega društva, na čelu mu pevovodji A. A. Buhtli, častnemu pevovodji „Slovenije“ gosp. J. Jifiku in tamburaškemu zboru bratskega akad. društva „Zvonimira“.

Nadalje se iskreno zahvaljujemo vsem dunajskim Slovincem in Slovanom sploh, ki so nas blagovolili tako zdatno podpirati v moralnem in gmočnem oziru. Kakor drugokrat, istotako so namreč tudi pri tej priložnosti že pred slavnostjo blagovolili darovati znatne doneske gg.: dvorni svetnik prof. Jagić, centralni nadzornik severne železnice Ivan Rybář, inženir Tomšič, gvardijan Pollak, dvorni svetniki Zelený, dr. Lavbe, Abram, predsednik „podpornega društva“ Navratil, nadzornik severo-zapadne železnice Miklavčič in gojenec voj. akad. Milan Bleiweis-Trsteniški.

Iskrena zahvala gré tudi gg. slovenskim državnim poslancem, v prvi vrsti gosp. dr. Ferjančiču, ki je, dasi so nekateri že pri slavnosti darovali zdatne svote, nabral še 35 gld., in sicer so blagovolili darovati gg.: prof. Šuklje, kanonik Klun, dr. Ferjančič, svetnik pl. Globočnik, Povše, grof Alfred Coronini in dr. Gregorič; istotako gg. mladočeskim poslancem, ki so darovali 20 gld.

Iz domovine blagovolili so poslati izdatne doneske kurator Šervicelj iz Koroške, not. kandidat Hočvar, ces. svetnik Murnik, Rossbacher, trgovec v Celoveu, poštni kontrolor A. Koder v Tridentu, dva Slovence iz Pazna po dr. Rybáři, Kajzel, trgovec v Ljubljani, in g. Martelane.

Razven teh daroval je še mnogo gospodov pri slavnosti znatne svote, katerih imen pa ne moremo objaviti, ker nam niso vsa znana.

Vsem gospodom darovalcem najiskrenejša zahvala! Naj bodo preverjeni, da podpirajo dobro stvar, in da zajema „Slovenija“, središče učeče se mladine na Dunaju, iz tega mnogostranskega zanimanja od strani slovenske in sploh slovanskega občinstva za svoje delovanje novo navdušenje in svežo moč za nadaljno delo.

S prošnjo, da vsa p. n. gospoda blagovolijo tudi v bodoče ohraniti isto naklonjenost društvu našemu, beležimo

z najodličnejšim spoštovanjem

za odbor:

Žmavo, stud. phil.,
t. č. predsednik.

Vladimir Ravnihar, stud. iur.,
t. č. tajnik.

Anisette Excelsior.

Dietetični želočni liker jako prijetnega okusa in zdravilnih lastnosti, krepi želodec in pospešuje prebavljanje. Zavžije se ga po jeden kozareček po vsaki jedi. — Steklenica 1½ klg. 1 gld.

Curaçao Naturel.

Posebno dober dišeč liker za želodec z istimi zdravilnimi lastnostmi kakor „Anisette“, nareja se iz svežih „curaçao-pomoranc“. — Steklenica 1½ klg. 1 gld. Prekupovalcem: se dovoli nižja cena. Oba likerja sta za prekupovalce dobro blago, ker se more prodajati v vseh kavarnah, gostilnah in sladličnicah.

Piccolijeva lekarna „Pri angelju“

v Ljubljani, Dunajsko cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo. (1314) 8

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(12) 14 zobozdravnik (7)
pri Hradskega mostu I. nadstr.</